

ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОЦЕСУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В статті досліджено та проаналізовано правове регулювання фінансової децентралізації в сучасних умовах реформування державних фінансів та суттєві зміни в міжбюджетних відносинах країни, а також позитивний досвід зарубіжних країн у цій сфері.

Ключові слова: децентралізація, фінансово-правові аспекти місцевого самоврядування, місцеві фінанси.

Постановка проблеми. Вивчення та дослідження стану децентралізації, а саме фінансово-правових складових цього державного процесу в Україні, аналіз процедури законодавчого здійснення та правове регулювання українським законодавцем фінансової децентралізації на сучасному етапі в країні з урахуванням зарубіжного досвіду.

Актуальність дослідження теми полягає в необхідності сучасного розуміння правового регулювання децентралізаційних процесів у державному управлінні Україною та станом розвитку законодавства в цих процесах.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблемі децентралізації фінансових ресурсів та повноважень присвячено багато досліджень науковців (Н. Бикадорова, А. Бондаренко, Н. Камінінська, І. Карчевська, С. Колодій, О. Крайник, І. Легкоступ, Ю. Острошенко та інші) як в Україні, так і за кордоном.

Метою статті є акумуляція та аналіз чинного нормативно-правового матеріалу щодо процесу децентралізації, а саме здійснення фінансової децентралізації, та проведення фінансово-правового аналізу сучасного стану організації місцевих фінансів та їх правового регулювання в сучасних реформаторських умовах розвитку України.

Виклад основного матеріалу. 16 вересня 2014 року свій вибір Україна закріпила ратифікацією Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Серед ключових реформ, які дозволять реалізувати на практиці Угоду про асоціацію України та ЄС, безумовно, є децентралізація державного управління. В сучасних умовах економічного та суспільного розвитку України важливим кроком є проведення процесу децентралізації влади. Відомо, що децентралізація

влади є невід'ємною часткою існування демократичного суспільства. Децентралізація зумовлена прагненням України до підвищення рівня забезпечення та надання державних стандартів та послуг, усунення економічної нестабільності, прискорення соціального та економічного розвитку держави. Демократично розвинені країни пройшли цей процес в різні часи. Тому питання проведення децентралізації на сучасному етапі реформування системи управління Україною нерозривно пов'язано із теоретичним розумінням самого поняття та історичним досвідом цих процесів. Децентралізація влади в розумінні фінансистів є бюджетна децентралізація (або децентралізація фінансових ресурсів).

Чинна теорія фіскального федералізму розглядає питання, що ж краще: бюджетна централізація чи децентралізація, а також стверджує, що будь-які децентралізаційні процеси відображують складну схему взаємовідносин між бюджетами різних рівнів. На жаль, поки науковці (ні економісти, ні юристи) не розкрили критерію визначення оптимального рівня централізації чи децентралізації бюджетних коштів для формування доходних частин Державного та місцевих бюджетів [6, с. 149]. Саме економічна теорія фіскального федералізму повинна дати відповідь на це запитання.

Критичний аналіз визначення поняття «децентралізація» у працях багатьох науковців доводить, що децентралізацією є комплекс явищ, складові якого різні науковці визначають неоднаково. Але, незважаючи на різні погляди щодо визначення поняття децентралізації, автор підтримує думку про те, що основоположним є визначення її у світлі взаємозв'язків між центральним та місцевими органами влади, про їх різні повноваження (фіскальні, політичні,

адміністративні тощо). Американський вчений Міхаель Белл стверджує те, що децентралізація – це спосіб виміру величини переходу національної економіки від адміністративно-командної до ринкової. Початком децентралізації крізь призму різного роду повноважень є те, що ці повноваження мають власний вимір та власні цілі [14, с. 267]. Фінансова децентралізація – це процес розподілу функцій, фінансових ресурсів і відповідальності за їх використання між центральним і місцевим органом управління. У зарубіжних країнах замість фінансової використовують термін фіскальна децентралізація. Основоположником останньої ідеї був американський економіст Ч. Тібо. На його думку, саме фіскальна децентралізація дає змогу місцевим органам управління отримувати автономію щодо фінансування та забезпечення населення суспільними й громадськими послугами. Він довів, що лише при фіскальній автономії місцевих органів управління публічні видатки відповідатимуть індивідуальним уподобанням-споживачів згідно з їхніми потребами.

Значний внесок у розвиток теорії фінансової децентралізації зробив англійській учений-економіст В. Оутс. Він запропонував таке її визначення: «децентралізація – це право незалежного прийняття рішень децентралізованими одиницями» [4, с. 93]. Регіональні й місцеві органи влади мають можливість самостійно приймати рішення щодо фінансових питань і питань з управління територією.

Централізована система має асиметричний розподіл ресурсів між різними регіонами, інертність економічної політики місцевої влади, низьку ефективність використання бюджетних коштів, лобізм та високий рівень корупції. Зрозуміло, що децентралізація у фінансовій та бюджетній системах в Україні є складне питання, на розгляд якого безліч вчених приділило свою увагу. Така множинність поглядів дає нам можливість судити про неоднозначність цього процесу та створює проблему його дослідження на теоретичному рівні. Отже, проводячи політику децентралізації, треба спочатку детально розібратися в цьому питанні і зробити зважені та обгрунтовані кроки до успіху [5].

Перш за все, за розумінням не лише юристів, слід розуміти, що децентралізація влади – це зміна системи управління від монопольно-ієрархічної до партнерсько-горизонтальної, за якої значна частина функцій центральної влади

нею ж передається до місцевих органів влади та ініціативної самоорганізації громадян (волонтерів), тобто відбувається скасування або послаблення централізації влади. Тобто, відбувається необхідний процес розширення і зміцнення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць при одночасному звуженні прав і повноважень відповідного центру. Робиться це з метою оптимізації та підвищення ефективності управління та найповнішої реалізації регіональних і місцевих інтересів.

Вчені виокремлюють дві протилежні моделі, які описують відносини всередині держави – моделі партнерства і посередництва. Вибір конкретної моделі зумовлений, перш за все, історією виникнення держави. Держави, які були утворені через об'єднання окремих частин (спільнот) з метою взаємної допомоги і захисту (Швейцарія, Нідерланди, Англія), будують модель партнерства. В такій моделі характерне розуміння важливості місцевої влади як механізму досягнення інтересів громадян окремої місцевості або спільноти. Так, у Швейцарії діє понад 3 тисячі муніципалітетів, у США – більше 80 тисяч місцевих органів влади [8].

Друга модель притаманна там, де країна історично сформувалася авторитарними тенденціями. У цих державах місцева влада, як правило, розглядалася як підпорядкований посередник, а всі важливі сфери соціальних відносин контролював центр, значно обмежуючи функції місцевої влади. В такій ситуації передбачається, що держава повинна бути гарантом соціально-економічної стабільності, і може захистити громаду від неефективного використання місцевих ресурсів та перевищення влади на місцях. Це стосується і України в тому числі. Так, за розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 року та проектом Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» було винесено на обговорення Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [10].

За цим документом виокремились аспекти проблем, які найбільше хвилюють громаду та керівників органів місцевого самоврядування. Вони стосуються суто управлінських питань, але, зокрема, щодо фінансово-правових проблем, то є такі:

наповнення місцевих бюджетів. Вони є самостійними, тобто не включаються до Державного

бюджету України і у випадку нестачі коштів з Державного бюджету за міжбюджетним регулюванням направляються міжбюджетні трансферти у вигляді дотацій вирівнювання, які визначаються їм за формульною методикою;

зростання повноважень громади може відбуватися з урахуванням можливості для ресурсного наповнення місцевого бюджету, а у них нема первинних фінансових засобів для запуску певних проектів та програм;

виникає ситуація по організації та здійсненні інших методів фінансового контролю з боку держави щодо управління місцевими коштами;

відсутнє чітке визначення рівня субсидіарності, в результаті чого виникають проблеми на рівні громад, районних та обласних рад, які будуть боротися за власну самостійність та можливість управляти за рахунок виділення додаткового фінансування [10].

Автор вважає, що лише наведений перелік можливих не врегульованих проблем розподілу повноважень і фінансів можуть привести до питання адміністративного устрою держави, тобто федералізації країни, а це вже історично не обумовлений шлях розвитку української держави.

За оцінками вчених та експертів при залишенні на місцях від 60 до 80 % фінансових ресурсів можна говорити про реальну децентралізацію влади. Передбачено, на першому етапі вирішення комунальних проблем, фінансування медицини, освіти, соціальних питань, які ляжуть важким тягарем на громади, райони та області, проводити через державні освітні, комунальні, медичні субвенції, тобто адресні трансферти з конкретною метою витрачання коштів [7, с. 148].

Не можна не підтримати застереження великої кількості спеціалістів та експертів, що децентралізація бюджетного процесу може призвести до розбалансування всієї системи бюджетного утворення в країні. Тому на поточний 2015 рік в регіонах залишено 60 % податків проти 30 %, які залишались раніше [10].

Законодавець, враховуючи необхідність проведення поетапного процесу децентралізації, вніс відповідні зміни до Бюджетного кодексу України, починаючи з 28 грудня 2014 року Законом № 80-VII та протягом всього 2015 року. Це дало вже певний фінансовий результат [1]. Обсяг фінансових ресурсів місцевих бюджетів у 2015 році порівняно з 2014 роком збільшився на

34 млрд. грн. або на 14,7, на 22 % зменшилася кількість дотаційних місцевих бюджетів [5]. Зміни у законодавстві дають визначення нової моделі фінансового забезпечення місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин, змогу реалізувати політику децентралізації повноважень та фінансів, а також зміцнити матеріальну та фінансову основи місцевого самоврядування та надати місцевим бюджетам бюджетну автономію та фінансову самостійність, встановлюють новий механізм бюджетного вирівнювання. Позитивним є те, що законодавець спрощує процедуру надання місцевих гарантій та здійснення запозичень від міжнародних фінансових організацій, посилює відповідальність галузевих міністерств за реалізацію державної політики у відповідній галузі та ефективність використання бюджетних коштів, удосконалює казначейське обслуговування бюджетних коштів та надає можливість місцевим бюджетам переходу на банківську форму обслуговування коштів бюджету розвитку місцевих бюджетів та власних надходжень бюджетних установ [10].

Слід зазначити, що законодавець: 1) визначив новий порядок бюджетних відносин в рамках проведення реформи місцевого самоврядування і територіальної організації влади, в основі якої лежить децентралізація влади і суттєве розширення повноважень територіальних громад (територіальні громади матимуть такі ж повноваження, як міста обласного значення, та прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом); 2) розширив дохідну базу місцевих бюджетів шляхом закріплення (або збільшення відсотка) окремих податкових платежів та зборів за місцевими бюджетами; 3) запровадив нові види трансфертів з визначенням механізму розподілу та використання у розрізі адміністративно-територіальних одиниць (базова дотація, освітня субвенція, субвенція на підготовку робітничих кадрів, медична субвенція, субвенція на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру. Розмір зазначених трансфертів розподіляється між відповідними бюджетами на основі формули, що затверджується Кабміном); 4) надав право самостійного вибору установи (в органах Казначейства чи установах банків) з обслуговування коштів бюджету розвитку місцевих бюджетів та власних надходжень бюджетних установ; 5) врегулював порядок казначейського обслуго-

вування бюджетних коштів; 6) посилив відповідальність головних розпорядників бюджетних коштів; 7) врегулював бюджетні відносини в особливий період (в умовах воєнного стану), у тому числі щодо розширення окремих повноважень Кабінету Міністрів України, зокрема щодо скорочення витрат бюджету та спрямування їх на видатки резервного фонду, здійснення державних закупівель та ін. [11].

Автор вважає, що на фоні позитивних реформаторських змін потребують додаткового правового обґрунтування та регулювання позиції щодо: втрати бюджетною установою свого статусу (якщо відповідно до закону або рішення уповноваженого органу управління бюджетна установа зараховує (акумулює) власні надходження та їх використовує на рахунках, відкритих в установах банків (крім розміщення коштів на депозитах, поточних рахунках в іноземних банках закордонних дипломатичних установ України)); визначення Кабміном порядку «фінансового забезпечення надання послуг таким суб'єктом господарювання за рахунок бюджетних коштів». Зокрема, неясно, на який термін приймається таке рішення щодо бюджетної установи і на які саме бюджетні установи це рішення поширюватиметься, оскільки відповідно до вимог п. 12 ч. 1 ст. 2 Бюджетного кодексу України до бюджетних установ належать «органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевого бюджету» [1].

Крім того, законодавцем пропонується визначати не загальний обсяг державного боргу та гарантованого державного боргу на кінець бюджетного періоду, який згідно з чинними вимогами ч. 1 ст. 18 Кодексу «не може перевищувати 60 відсотків річного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України», а окремо граничний обсяг надання державних гарантій, який повинен «передбачається в обсязі не більше 5 відсотків прогнозного обсягу доходів загального фонду Державного бюджету України на відповідний бюджетний період» та загальний обсяг державного боргу, який «на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 60 відсотків річного номінального обсягу валового внутрішнього продукту України». Запровадження таких пропозицій, і автор погоджується з існуючими дослідженнями, дозволить значно збільшувати загальний борг держа-

ви, а це, в свою чергу, потребує більш докладного обґрунтування складових безпеки фінансової системи країни [12].

Наступним кроком стало прийняття в Україні законів «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та «Про засади державної регіональної політики» [2]. Ці закони покликані подолати проблему обмеженості у своїх можливостях місцевих територіальних утворень і дозволить перейти до планування інфраструктурних проектів на місцевому рівні.

Нова система передбачає радикальні зміни у формуванні дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів, визначення засад трансфертної політики та організації міжбюджетних відносин.

Головні завдання такої системи та шляхи їх реалізації полягають у наступному:

Забезпечення бюджетної автономії та фінансової самостійності місцевих бюджетів:

- автономність місцевих бюджетів гарантована Конституцією України, тобто самостійне формування місцевих бюджетів, а не за принципом «згори вниз» чи «знизу вгору»;

- незалежне формування та затвердження місцевих бюджетів (бюджетний процес не залежатиме від прийняття державного бюджету);

- започаткування переходу від тріступеневої до двоступеневої бюджетної моделі;

- закріплення за кожною ланкою самоврядування (громада, районний, регіональний) стабільної дохідної бази для реалізації їх функцій та стимулювання податкоспроможних громад;

- вільне (в рамках, визначених Податковим кодексом України) регулювання органами місцевого самоврядування ставок місцевих податків і зборів;

- скасування механізму вилучення коштів до державного бюджету;

- можливість переходу на банківське обслуговування розпорядників коштів місцевих бюджетів [10].

Закріплення за місцевими бюджетами стабільних джерел доходів та стимулювання податкоспроможних громад:

- формування єдиного кошику доходів (без поділу на I і II);

- Мінфін не визначатиме індикативні показники і не доводитиме їх до місцевих бюджетів;

- скасування практики надання середньострокових позик;

- визначення єдиних нормативів відрахувань за кожною ланкою бюджету з податку на дохо-

ди фізичних осіб та податку на прибуток підприємств [12].

Посилення відповідальності профільних міністерств за збалансованість фінансових ресурсів та галузевих політик, зокрема через механізм надання освітньої та медичної субвенцій, субвенції на підготовку робітничих кадрів.

Розширення видаткових повноважень місцевих органів влади шляхом передачі на фінансування з місцевих бюджетів окремих бюджетних програм та закладів, які на сьогодні фінансуються з державного бюджету.

Запровадження нового механізму бюджетного регулювання та вирівнювання:

- прями міжбюджетні відносини державного бюджету з громадами з кількістю жителів більше 5000 осіб;

- запровадження нової системи вирівнювання за доходами та видатками (на 1 жителя) замість системи збалансування місцевих бюджетів;

- уникнення перерозподілу фінансового ресурсу і зустрічних фінансових потоків шляхом встановлення стабільних дохідних джерел та закріплення видаткових повноважень у розрізі ланок бюджетів для виконання ними притаманних їм функцій;

- запровадження нових видів міжбюджетних трансфертів (субвенція на надання освітніх послуг загальноосвітніми навчальними закладами, субвенція на підготовку робітничих кадрів ПТУ, субвенція на надання медичних послуг) [9].

Не є новим, що нову модель фінансового забезпечення місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин українськими експертами було розроблено з урахуванням досвіду зарубіжних країн. Зокрема, були досліджені позитивні здобутки бюджетних реформ у Польщі та Німеччині щодо фінансового забезпечення соціально-культурної сфери, побудови трансферної політики, організації міжбюджетних відносин та механізмів бюджетного вирівнювання.

Яскравим прикладом може слугувати Польща, в котрій децентралізація втілювалась через адміністративно-територіальну реформу з укрупненням воєводств, яку підтримали практично всі парламентські політичні сили, однак чинився опір на регіональному та локальному рівнях. Як наслідок, замість запланованих 12

великих воєводств було утворено 16 (при цьому за основу фактично був узятий адміністративно-територіальний поділ Польської Народної Республіки до 1976 р.), а кількість повітів порівняно із проектом було збільшено майже вдвічі. Унаслідок цього плани уряду щодо створення фінансово сильних повітових бюджетів залишилися значною мірою нереалізованими. Укрупнення ж територіальних громад відбулося у примусовому порядку ще у 1990 році. Практично такий самий спротив ми зараз спостерігаємо у відповідь на недолугі дії Кабміну та ОДА щодо створення «добровільного» об'єднання територіальних громад [12, с. 267].

Досягши помітних успіхів на ниві проведення реформ, польський уряд у 1999 р. приступив до реалізації нових аспектів у реформаторському курсі. Насамперед, одночасно з реформуванням системи охорони здоров'я, освіти та соціального захисту відбулася адміністративно-територіальна реформа на пріоритеті принципів децентралізації та субсидіарності. У ході цих реформ 49 воєводств були замінені 16 більшими та незалежними адміністративними районами та була впроваджена система демократичного місцевого урядування. Водночас, рівень децентралізації в Польщі доволі поміркований, зокрема він є нижчим, ніж у більшості країн ЄС. Польські гміни все ще залежать від коштів центрального уряду, оскільки доходи місцевих органів управління складають лише 17% сукупного обсягу державних доходів. Місцеві податки є дуже обмеженими, і місцевій владі відмовили в наданні права на ведення економічної діяльності в таких сферах, як спекулятивна купівля-продаж земельних ділянок [12, с. 258]. Утворення дієвих самодостатніх місцевих органів влади надало місцевій еліті можливість діяти відносно незалежно від директив центрального уряду. Вперше за багато десятиріч дрібні підприємці, місцеві посадові особи та директори місцевих державних підприємств отримали шанс на незалежну діяльність. Була уможливлена поява місцевих політичних лідерів, їх ініціативам надали порівняну свободу у формуванні основ життєдіяльності відповідних спільнот. Сутністю системної зміни на місцевому рівні стало право

розподіляти бюджетні кошти відповідно до переваг та потреб, які визначалися на місцевому рівні. При цьому перелік завдань, за виконання яких несуть відповідальність місцеві органи управління, зазнав суттєвого розширення. Прямо чи опосередковано, це уможливило досягнення успіху на місцевому рівні за трьома напрямками: державні інвестиції; зростання малого бізнесу; розвиток громадянського суспільства на місцевому рівні. Це, у свою чергу, зумовило виразне поліпшення умов життя для членів територіальних утворень [12].

Висновки. Український законодавець повно використав успішний досвід східноєвропейських країн, тому подальше просування України до європейської спільноти слід проводити за умови завершення конституційної реформи на рівні територіальної організації влади, проведення у відповідність до Європейської хартії місцевого самоврядування перетворення владних відносин у державі на основі принципів субсидіарності та децентралізації.

Отже, в Україні процес фіскальної децентралізації відбувається досить активно, послідовно, з достатньо повною нормативною законодавчою розробкою цього процесу, що є позитивним кроком України в історичному розвитку, як місцевості, так і держави. Правове регулювання фінансової діяльності місцевих органів самоврядування в умовах змін міжбюджетних відносин потребує в подальшому розвитку й дослідження з метою створення чіткого фінансового правового механізму фінансової системи України.

Література

1. *Бюджетний кодекс України*: Закон від 8 липня 2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – Ст. 572.
2. *Про засади державної регіональної політики*: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 156-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 90.
3. *Про добровільне об'єднання територіальних громад*: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 13. – Ст. 91.
4. *Андрущенко В. Л.* Федералізм міжбюджетних відносин: зарубіжні моделі та вітчизняні проблеми / В. Л. Андрущенко, О. П. Кириленко //

Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 7. – С. 91–94.

5. *Як має виглядати бюджетна децентралізація в Україні* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/finances/z-nebes-na-zemlyu-yak-maye-viglyadati-byudzhetna-decentralizaciya-v-ukrayini-.html>

6. *Хамініч С. Ю.* Особливості фіскальної децентралізації в умовах розвитку національного господарства України / С. Ю. Хамініч, В. М. Климова // Вісник Дніпропетровського університету. – 2011. – Вип. 5(2). – С. 148-158.

7. *Бикадорова Н. О.* Фінансова децентралізація місцевого самоврядування / Н. О. Бикадорова // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 2(20). – С. 145-151.

8. *Парламентські вісті*: Електронний журнал / Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України. – № 2 (Хроніка законотворення) – 469 за 9-14 лютого 2015 року.

9. *Координаційна рада з питань розвитку суспільства при Президенті України* / Брифінг від 13 листопада в Українському кризовому медіа-центрі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://civil-rada.in.ua/?p=2334>

10. *План заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні від 18.06.2014 № 591-р.* / Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>

11. *Макроструктурна політика та ринкова трансформація: досвід Польщі та України* / за ред. Я. Кліха. – К.: Заповіт, 2004. – 358 с.

12. *На шляху до Європейського Союзу: досвід Польщі* / упор. Л. Шевченко, Ю. Сиротюк. – К.: Відкрите суспільство, 2005. – 148 с.

13. *Самостійність місцевих влад та розподіл повноважень між ними: організація місцевого самоврядування відповідно до Європейської хартії місцевого самоврядування*: матер. міжнар. конф. 11-12 червня 2002 р. – К.: Фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні, 2002. – 140 с.

14. *Сунцова О. О.* Місцеві фінанси: навч. посіб. / О. О. Сунцова. – К.: ЦУЛ, 2010. – 488 с.

15. *Social Change and Modernization. Lessons from Eastern Europe.* Editor Bruno Grancelli. – Berlin – New York, 2005. – 218 p.

16. *Roskin M. G.* The Emerging Party Systems of Central and Eastern Europe. – Ibid. 2003. – 223 p.

И. П. Устинова

Финансово-правовые аспекты процесса децентрализации государственного управления в Украине в современных условиях

В статье исследовано и проанализировано правовое регулирование финансовой децентрализации в современных условиях реформирования государственных финансов и существенные изменения в государственных межбюджетных отношениях страны, а также положительный опыт зарубежных стран в этой сфере.

Ключевые слова: децентрализация, финансово-правовые аспекты местного самоуправления, местные финансы.

I. Ustinova

Financially-legal aspects of decentralization processes of public administration in Ukraine today

The article studied and analyzed the legal regulation of financial decentralization in modern conditions of reforms finances and significant changes in intergovernmental relations in the state of the country.

Key words: decentralization, financial and legal aspects of local government, local finance.